

Nowy program badawczy poświęcony poprawności i odporności metod wyceny opartych na preferencjach deklarowanych w obliczu wybranych anomalii i obciążeń behawioralnych

Projekt dotyczy najnowocześniejszych metod modelowania preferencji konsumentów i wyceny, realizowanych za pomocą metod opartych na zastosowaniu preferencji deklarowanych (ang. Stated Preference, SP). Poświęcony jest analizie obserwowanych behawioralnych anomalii i błędów poznawczych, takich jak zakotwiczenie, problem grubych ogonów rozkładów, niedostateczna wrażliwość na zakres, efekt kolejności itp., które są czasem obserwowane w badaniach SP pomimo zastosowania najnowocześniejszych, poprawnych motywacyjnie instrumentów badawczych. Celem projektu jest systematyczna analiza tych problemów i zaproponowanie sposobów ich zniwelowania lub ograniczenia, co pozwoli na poprawę poprawności i odporności metod SP.

W szczególności, zamierzamy przeanalizować następujące zagadnienia: kontrolowanie doświadczenia i informacji, publiczny lub prywatny charakter dobra, anomalie związane z jakością badania i ankiety („przebieganie” przez ankietę, tendencja do zgadzania się, zanik uwagi, obciążenie poznawcze), nieodpowiednie uwzględnianie heterogeniczności preferencji, ignorowanie atrybutów, zmienna krańcowa użyteczność pieniędzy, wykorzystanie nowych modeli ciągło-dyskretnych, eksperymentalne badanie czynników wpływających na efekt zakotwiczenia, łączenie zbiorów opartych na preferencjach deklarowanych ze zbiorami opartymi na preferencjach ujawnionych i formowanie przestrzeni wyboru. Ogólnie, nasz projekt stanowi program badawczy składający się z kilku elementów poświęconych lepszemu zrozumieniu wybranych anomalii i obciążeń behawioralnych obserwowanych w badaniach SP i może pozwolić na wyeliminowanie problemów które te zjawiska powodują dla interpretacji wyników tych badań.

Projekt dotyczy metod projektowania badań SP, analizy danych i interpretacji rezultatów. Nasze badania są pracochłonne, ale większość zadań badawczych można wykonać posługując się dostępnymi wcześniej zbiorami danych, zebranymi w ramach realizowanych wcześniej projektów lub danymi udostępnianymi przez innych naukowców. Z tego powodu w ramach projektu zaproponowano tylko dwa nowe badania empiryczne wymagające zebrania danych pierwotnych – ankiet wyboru dyskretnego poświęconych badaniu czynników wpływających na efekt zakotwiczenia (zmianie poziomów atrybutów i przetestowaniu zaproponowanych w ramach projektu rozwiązań problemu zakotwiczenia). Nowe badania empiryczne będą zawierały podpróby, które pozwolą na weryfikację hipotez badawczych i dostarczą nowych danych do odpowiedzi na pytania badawcze postawione w projekcie.

Modelowanie preferencji jest podstawą współczesnej mikroekonomii i jego znaczenie jest trudne do przecenienia. Metody SP były stosowane w ogromnej liczbie artykułów naukowych w wielu obszarach stosowanej mikroekonomii, takich jak marketingu, transporcie, ekonomii zdrowia czy środowiska. Badania SP są używane do oceny szerokiego spektrum decyzji na różnych szczeblach administracji państwowej. Nasz projekt dotyczy poprawności metod SP i ich odporności na różne anomalie i obciążenia behawioralne. Tym samym, wpisuje się doskonale w trwającą debatę naukową na temat poprawności tych metod i daje szansę na uzyskanie ważnego wkładu, który może być w zainteresowaniu nawet najlepszych naukowych czasopism ekonomicznych. Ma szansę być przełomowy (jak na nauki społeczne), dzięki uwolnieniu metod SP od najbardziej palących problemów, związanych z obserwowanymi czasem anomaliami i obciążeniami behawioralnymi, które mogą podważać zasadność stosowania i rezultaty metod SP.

Nasz projekt pozwoli na przygotowanie co najmniej 6 bardzo widocznych i szeroko cytowanych artykułów naukowych w najlepszych czasopismach tego obszaru. Dodatkowo, zamierzamy rozpowszechnić wyniki naszego projektu w inny sposób, taki jak udział w najbardziej prestiżowych konferencjach naukowych. Oprócz tego, uważamy że udostępnianie opracowanych kodów nowych modeli statystycznych w formie ogólnodostępnych pakietów i narzędzi pozwoli na znaczne zwiększenie oddziaływania naszego projektu i widoczności naszych rezultatów. Wreszcie, nasz projekt pozwala na utworzenie nowego zespołu młodych badaczy, którzy poświęcą się mikroekonomii i analizie mikroekonometrycznej, wycenie, metodom modelowania preferencji konsumentów i ekonomii behawioralnej. Taki zespół mógłby z powodzeniem angażować się w rozwiązywanie najbardziej aktualnych problemów naukowych i uczestniczyć w ważnych analizach empirycznych w przyszłości. W rezultacie, nasz zespół może zostać jednym z wiodących ośrodków poświęconych analizie wyborów konsumentów na świecie.